

Vakka-Suomen Vesi liikelaitoksen talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2023-2025

Vakka-Suomen Veden johtokunta 22.09.2022 § 19
656/02.02.00/2022

Valmistelija: Vesihuoltopäällikkö Kim Westerholm
etunimi.sukunimi(ät)uusikaupunki.fi

Vakka-Suomen Vesi liikelaitoksen toiminta rahoitetaan jäteveden käsittelystä perittävillä maksuilla eikä liikelaitos käytä eikä edes saa käyttää verovaroja toimintaansa. Uudenkaupungin Vesi liikelaitos ja Laitilan kaupunki ostavat jäteveden käsittelypalvelut Vakka-Suomen Vesi liikelaitokselta, ja Vakka-Suomen Vesi laskuttaa Laitilan kaupunkia ja Uudenkaupungin Vettä puhdistettavien kuutiomäärien mukaan. Kaupungit vastaavat itse omista verkostoistaan ja Vakka-Suomen Vesi vastaa Uusikaupunki-Laitila siirtolinjasta.

Organisaatio

Vakka-Suomen Vedellä on kevyt organisaatio. Sillä on kolme omaa työntekijää ja lisäksi se ostaa palveluita Uudenkaupungin Vedeltä. Vuonna 2023 Vakka-Suomen Vedeltä laskutetaan 15 % liikelaitosjohtajan, käyttöinsinöörin ja toimistonhoitajan henkilöstömenoista.

Tulot

Häpönniemen jätevedenpuhdistamolla käsiteltävän jäteveden määräksi on arvioitu 2.550.000 m³ vuosina 2023-2025. Laitilan osuus on tästä 550.000 m³ ja Uudenkaupungin 2.000.000 m³.

Häpönniemen jätevedenpuhdistamon laajennus vuosina 2018-2019 lisäsi liikelaitoksen lainamäärää merkittävästi ja tämä aiheuttaa yhdessä korkoriskin kanssa nostopainetta hintoihin. Nyt korot ovat nousseet ja kiihtynyt inflaatio aiheuttaa lisäkustannuksia, eivätkä nykyiset tulot riitä enää kattamaan menoja.

Vuonna 2023 jäteveden käsittelymaksua korotetaan noin 5 % eli 0,04 euroa / m³ (alv 0%) ja uusi puhdistuspalvelumaksu on 0,828 euroa / m³ (alv 0%). Jäteveden hintaan on viimeksi tehty muutos vuonna 2015.

Vuodelle 2024 on alustavasti suunniteltu noin 4,7 prosentin eli 0,039 euron / m³ (alv 0%) hinnankorotusta jäteveden käsittelymaksuun. Tulevien vuosien hintojen muutostarpeet arvioidaan kuitenkin tarkemmin uudelleen seuraavan talousarvion yhteydessä.

Kulut

Vuoden 2023 talousarvioehdotuksessa aineiden ja tarvikkeiden ostoihin on varattu 542.450 euroa, palvelujen ostoihin 724.940 euroa ja henkilöstökuluihin 182.925 euroa vuodessa. Kustannukset ovat nousseet edellisen vuoden tasosta 2-5 %. Tämä johtuu mm.

sovitusta palkkaratkaisuista ja kiihtyneen inflaation aiheuttamasta kustannustason noususta.

Koska liikelaitos on tehnyt investointinsa velkarahalla, sen taloutta rasittavat isot pääomakulut. Vuonna 2023 lainanlyhennykset ovat yhteensä 650.000 euroa ja korkokulut ovat noin 70.000 euroa. Pääomakulut ovat 32,4 % liikevaihdosta. Lisäksi peruspääomasta maksettava korvaus on arviolta noin 40.000 euroa.

Liikeylijäämä vuonna 2023 talousarviossa ennen varauksia on 106.637 euroa ja tilikauden ylijäämä 6.225 euroa.

Investoinnit

Häpönniemn jätevedenpuhdistamon vanha osa vaatii investointeja laadukkaan toiminnan ylläpitämiseksi. Merkittävin investointi vuonna 2023 on tulovälpän uusiminen. Se on puhdistamon ensimmäinen kohta, jossa jätevedestä erotellaan kiintoainesta pois.

Uutta ympäristölupaa on haettu maaliskuussa 2018 ja lupapäätös saatiin lokakuussa 2021. Luvasta on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen ja lupapäätöksen käsittely on edelleen kesken. Ympäristöhaitoista aiheutuvien korvausasioiden käsittely on jatkunut Etelä-Suomen Aluehallintovirastossa edelleen.

Uuden ympäristöluvan ehdot vaikuttavat tulevaisuuden investointitasoon merkittävästi. Uuden luvan puhdistusvaatimukseen on varauduttu ennakolta ja uudistettu puhdistamo pystyy huomattavasti aikaisempaa ympäristölupaa parempiin tuloksiin.

Vakka-Suomen Veden investoinnit ovat esityksen mukaan 450.000 euroa vuonna 2023. Jätevedenpuhdistamon laajennusinvestointi on saatu valmiiksi, mutta edelleen puhdistamon vanha osa ja Laitilan siirtolinja vaatii investointeja laadukkaan toiminnan takaamiseksi. Vuosina 2024 ja 2025 investoinnit jatkuvat hieman matalammalla tasolla. Mahdollisia muutoksia investointitarpeisiin voi kuitenkin tulla Vaasan hallinto-oikeuden ympäristölupapäätöksen myötä. Investointeja rahoitetaan kassavaroin ja vain erityisessä tarpeessa lainarahoituksella.

Lainat

Liikelaitos lyhentää lainoja huomattavasti ja siksi toiminnan pääomakustannukset ovatkin suuret suhteessa liikevaihtoon. Vuonna 2023 lainaa lyhennetään 648.293 euroa ja korkokulut ovat 68.737 euroa. Pääomakulut liikevaihdosta ovat siis 32,4 %. Lainakanta vuoden 2023 lopussa on 3.300.776 euroa ja vuoden 2025 lopussa 2.124.190 euroa.

Yleinen talouden tilanne

Liikelaitoksen talous on tiukentunut jo puhdistamoinvestoinnin takia ja sen kannattavuus ja maksuvalmius on heikentynyt ja rahavarat pienentyneet. Korot ovat nousseet ja lisäksi maailmantilanne

aiheuttaa epävarmuutta energian ja kemikaalien saatavuuteen ja hintoihin.

Edellä mainituista syistä johtuen jätevesimaksuihin suunnitellaan hinnankorotusta vuodelle 2023 ja alustavasti myös vuodelle 2024. Hinnanmuutoksista päätetään kuitenkin vuosittain ja maksuja voidaan muuttaa aikaisemminkin, mikäli investointi- ja muut kustannukset ylittävät/alittavat ennakoarviot.

Toisaalta; mikäli kaikki puhdistamolle suurinta kuormitusta aiheuttavat teollisuusyritykset allekirjoittavat teollisuusjätevesisopimuksen ja vastaavat jatkossa jätevesikustannuksistaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti, niin tällöin hinnankorotuksista voitaisiin todennäköisesti luopua.

Tällä hetkellä Uudessakaupungissa kaikki suurimmat yritykset ovat allekirjoittaneet teollisuusjätevesisopimuksen ja allekirjoitettuja teollisuusjätevesisopimuksia on yhteensä seitsemän kappaletta. Muissa Hämönniemen jätevedenpuhdistamon viemäröintialueen kunnissa ei ole vielä yhtään allekirjoitettua teollisuusjätevesisopimusta.

Peruspääoman koron maksu on alkanut vuonna 2014. Päätöksen mukaan peruspääomalle maksetaan 12 kuukauden euriboria vastaava korko. Korot ovat vuosia olleet alhaalla, ja jopa negatiivisia, joten peruspääomalle ei ole maksettu korkoa aikaisempina vuosina. Nyt korkotason noustua maksettavan koron on arvioitu olevan noin 40.000 euroa vuodessa (12 kk euribor +2,00 %).

Toiminnalliset tavoitteet

Vakka-Suomen Veden talousarvioesityksessä on vuodelle 2023 kolme toiminnallista tavoitetta. Keskeisiä tavoitteita ovat ympäristöstä ja työturvallisuudesta huolehtiminen

Esittelijä: Vakka-Suomen Vesi liikelaitoksen johtaja Kim Westerholm

Päätösehdotus: Johtokunta päättää hyväksyä liitteen mukaisen talousarvion 2023 ja taloussuunnitelman vuosille 2023-2025 ja lähettää sen edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
